

2. PROGRESS OF GOAL 13 IN 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg13>
3. Facts & FIGURES. Air Transport Action Group (ATAG). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.atag.org/facts-and-figures.html>
4. Air travel and climate change [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.davidsuzuki.org/issues/climate-change/science/climate-change-basics/air-travel-and-climate-change/>
5. Vision and Mission [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.icao.int/about-icao/Council/Pages/vision-and-mission.aspx>
6. ICAO Conference on sustainable alternative fuels agrees on new 2050 Vision to guide future development and deployment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/ICAO-Conference-on-sustainable-alternative-fuels-agrees-on-new-2050-Vision-to-guide-future-development-and-deployment.aspx>
7. Doc 10075, Assembly Resolutions in Force (as of 6 October 2016), available at [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.icao.int/Meetings/a39/Documents/Resolutions/10075_en.pdf
8. CONFERENCE ON AVIATION AND ALTERNATIVE FUELS. Working Paper of ICAO. Agenda Item 4: Defining the ICAO vision on aviation alternative fuels and future objectives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.icao.int/Meetings/CAAF2/Documents/CAAF.2.WP.013.4.en.pdf>
9. ICSA statement on the UN aviation agency's «2050 Vision for Sustainable Aviation Fuels» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://icsa-aviation.org/icsa-statement-on-the-un-aviation-agencys-2050-vision-for-sustainable-aviation-fuels/>

УДК 364:346(043.2)

Дума В. В., к.ю.н., доцент,
Юридичний факультет,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка С. Дем'янчука», м. Рівне

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ЯК КАТЕГОРІЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Тема пільгового проїзду є однією з найбільш актуальних для української дійсності. Цей факт підтверджується наприклад тим, що тільки у 2016 році в Україні виділено майже 2 мільярди гривень на забезпечення компенсації пільгового проїзду. Отож, на нашу думку, поняття «пільга» та «соціальна допомога» нині набуває особливого звучання не лише в контексті права соціального забезпечення, але й в системі сучасного транспортного законодавства, а тому потребують переосмислення.

На початку маємо визначитися зі змістом поняття «соціальна допомога». Спроба визначити базове поняття «соціальна допомога» вказує на те, що однозначності у розумінні цього поняття не існує, воно залишається невизначеним навіть у професійному науковому дискурсі, що призводить до ускладнень як у методологічній, так і у практичній площині. Продуктивно, на нашу думку, розглядати поняття «соціальна допомога» у зв'язку з таким пріоритетним напрямом соціальної політики як соціальне забезпечення. Останнє ми потрактуємо, як організаційно-правову діяльність держави щодо матеріального забезпечення, соціального обслуговування, надання соціальної (фінансової, медичної та фармацевтичної) допомоги за рахунок спеціально створених фінансових джерел особам, які зазнали соціального ризику, внаслідок якого втратили здоров'я та/чи засоби до існування й не можуть матеріально забезпечити себе та своїх утриманців. При цьому соціальну допомогу варто розглядати як елемент соціального забезпечення, що спрямований на підтримку осіб і сімей, які перебувають у важкій життєвій ситуації і не в змозі впоратися з нею самостійно, використовуючи власні права, ресурси і можливості.

З організаційно-правової точки зору соціальна допомога може розглядатися: 1) як сукупність різноманітних інституцій, що займаються організаційно-правовою стороною її надання; 2) як сукупність процедур і заходів, призначених для вирішення соціальних проблем в межах існуючого соціального законодавства. Водночас, Міжнародне бюро праці розглядає соціальну допомогу як матеріально-фінансовий засіб сприяння особам і сім'ям в задоволенні їх основних життєвих потреб, забезпечення їм умов для гідного життя. Фактично, опрацьована інформація вказує на те, що соціальна допомога може надаватися як у грошовій формі, так і здійснюватися як соціальна робота, для поліпшення функціонування окремих громадян і сімей в соціальному середовищі.

Звертаючись до теми цілей соціальної допомоги зауважимо, що вони корелюють з цілями соціальної політики держави в цілому, а пріоритетною метою державної політики в галузі соціальної підтримки населення є підвищення рівня і якості життя населення. На практиці це означає, що одним з основних завдань діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування є забезпечення державних гарантій у сфері соціального захисту населення. Для будь-якої держави найбільш важливим є надання ефективної соціальної підтримки нужденним, вдосконалення заходів соціального обслуговування, подальший розвиток системи соціальних служб.

Зауважимо також, що соціальна допомога у широкому розумінні – це всі види державного соціального забезпечення, які виплачуються в грошовій або натуральній формі або надаються у вигляді людей з особливими потребами, хворих і літніх, здійснення піклування про дітей тощо. У вузькому розумінні соціальна допомога – це виключно грошова виплата (одноразова чи періодична), яка призначається окремим категоріям громадян у порядку і розмірах, передбачених законодавством [1, с. 77]. При цьому соціальна допомога, як правило, тимчасово замінює заробітну плату або є додатком до основного джерела засобів для існування, або виступають як допомога за відсутності основних джерел засобів для існування. Іншими словами, соціальна допомога або має характер додаткової виплати, або – компенсацією відсутності будь-яких джерел доходів.

В Україні соціальна допомога постає як особлива форма соціального забезпечення населення, що має свої специфічні ознаки: 1) має цільове призначення (гарантування соціальних прав); 2) прив'язаність розміру соціальної допомоги до прожиткового мінімуму; 3) джерелами фінансування соціальної допомоги є кошти Державного бюджету та місцевих бюджетів; 4) правовою підставою виникнення права на соціальну допомогу є потрапляння особи в складну життєву ситуацію з незалежних від неї причин, або під вплив обставин, визнаних державою соціально значущими.

Зважаючи на вище означене, вважаємо, що нині існують і теоретичні, і правові підстави для монетизації соціальної допомоги, зокрема стосовно пільгового проїзду на транспорті.

Література

1. Колодій А. М. Права людини і громадянина в Україні / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 325 с.

УДК 338:321.01(043.2)

Зенченко О. О., старший викладач,
Ющенко О. М., студент,

Запорізький інститут права ім. В. Сташиса, м. Запоріжжя
Науковий керівник: Пальченкова В. М., д.ю.н., професор

РОЗВИТОК АЕРОКОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ЗОВНІШНЯ ТА ВНУТРІШНЯ ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ

Функції держави є засобом (інструментом) вирішення завдань та досягнення цілей, що постійно постають перед суспільством. Цілі державної діяльності – це ті кінцеві результати, яких необхідно